

Arbeid og Sosialdepartementet

Deres ref.:16/3626

Vår ref.: ØK

Dato:020117

Høring om endringer i arbeidsmiljølovens regler om kveldsarbeid og i virkeområdet for medleverforskriften

Arbeids- og sosialdepartementet har sendt ut på høring forslag om endring av arbeidsmiljølovens § 10-11 og medleverforskriftens § 1. YS har sendt høringen til samtlige medlemsforbund og fått tilbake forbundenes synspunkter.

De to forslagene; et som åpner for frivillig arbeid i tiden fra kl. 21 til 23 og et som utvider adgangen til bruk av medleverordninger, er begge i tråd med arbeidstidsutvalgets innstilling som var på høring sommeren 2016. YS besvarte denne høringen og gikk i mot begge forslag. Vi kan ikke se at det forslaget om lovendring som nå legges frem inneholder nye opplysninger eller argumenter som tilsier at YS skal endre standpunkt.

Samtlige forbund som har svart YS sier det samme, at det ikke er grunnlag for å endre holdning siden sist samme forslag var på høring. Vi viser derfor til vår høringsuttalelse til arbeidstidsutvalget.

Arbeid i tiden mellom 21 og 23

YS mente følgende om forslaget i vårt høringssvar til arbeidstidsutvalget:

"I henhold til arbeidsmiljøloven defineres nattarbeid som arbeid mellom kl. 21 og kl. 06 og er som hovedregel ikke tillatt. Utvalget har foreslått å endre perioden for nattarbeid fra kl. 21-06 til kl. 23-07. Den foreslåtte endringen er avgrenset til å gjelde ansatte med fast arbeidstid på dagen, stort sett mellom 08-16. Endringsforslaget har som forutsetning at forskyvning av arbeidstid må skje på arbeidstakers initiativ og kan ikke pålegges av arbeidsgiver.

Forslagets faktiske betydning

Endringen er å anse som en utvidelse av arbeidsmiljøloven §10-2 (3) – fleksibel arbeidstid. Ved å skyve tidspunktet for nattarbeid fra 21 til 23 unngås krav om at arbeidets art skal gjøre arbeid i denne perioden nødvendig. Slik sett er det en frivillig forskyvning av arbeidstid som skal gi den ansatte fleksibilitet til å kombinere arbeidsliv og familieliv, fritidsinteresser og lignende så sant det ikke er til ulempe for bedriften. Imidlertid er rapporten tydelig på at, selv om åpningen gis, bør det bestrebes fra arbeidstaker og arbeidsgiver å legge arbeidstiden innenfor arbeidstidens normerte rammer.

Besøksadresse:

Lakkegata 23

Postadresse:

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.:

971 454 431

Telefon:

21 01 36 00

YS mener

YS ser endringsforslaget i utgangspunktet som et gode for arbeidstakerne i form av økt fleksibilitet i disponering av arbeid og fritid. Imidlertid mener YS at denne muligheten allerede er ivarettatt gjennom endringer i arbeidsmiljøloven 1.7.2015. Mulighet for å utvide arbeid til etter kl 21 kan avtales kollektivt i den enkelte bedrift og gir derfor både arbeidsgiver og arbeidstaker den fleksibilitet som søkes i dette forslaget.

YS ser fordelen med økt frihet i arbeidsforholdet men er opptatt av at denne friheten ikke skal få utilsiktet virkning. YS er bekymret for at forslaget medfører en utvikling av kultur for kveldsarbeid som blir vanskelig å endre. Det frivillig aspektet kan da måtte vike for et gruppepress og en forventning i selskapet. Dette adresseres i utvalgets rapport der det legges vekt på betydningen av en kultur med aksept for ulike behov uten at det skisseres forslag til hvordan dette kan unngås. Det er derfor viktig at lovgiver sikrer vern av arbeidstakere slik at de utilsiktede virkningene begrenses og at frivillighetsaspektet lovfestes.

YS er videre opptatt av at vernehensynet til arbeidstakeren må bestå og at arbeidstaker sikres nødvendig hvile. Rapporten understreker at arbeidsmiljølovens regler om hviletid på minimum 11 timer opprettholdes og YS legger til grunn at det ikke gis adgang til å avtale kortere hviletid i denne bestemmelsen.

YS ser ikke et tungtveiende behov for å gjennomføre dette forslaget, ettersom dette kan ivaretas ved etableringen av fleksitidsordning parallelt med forskyvelse av oppstart for nattarbeid"

Dette er fremdeles dekkende for YS' standpunkt i saken. Vi kan tilføye at vi er tilfreds med at kravet om 11 timers døgnhvile opprettholdes.

Medleverordningen

Det er lagt frem forslag om endring av medleverforskriften som ikke fullt ut samsvarer med arbeidstidsutvalgets innstilling. Hovedgrepet med å utvide virkeområdet for forskriften følges opp, men lovforslaget skiller seg likevel fra utvalgets forslag.

YS mener fremdeles at hele forskriften bør fjernes. De som har behov for medleverordninger kan ordne dette ved avtale. Vi viser i den forbindelse til vårt høringssvar til arbeidstidsutvalgets innstilling.

Når det gjelder utkastet til forskrift så har vi enkelte bemerkninger:

Arbeidstidens lengde for ansatt som ikke bor på institusjonen.

Arbeidstidsutvalget foreslo å endre forskriftens § 2, annet ledd første pkt. slik at det ikke skulle være anledning til å avtale så mye som 60 timers arbeidsuke for arbeidstakere som ikke bor på institusjonen. Utvalget satte ikke noe konkret forslag til antall timer per uke.

Dette forslaget følges ikke opp av departementet, noe YS beklager. Etter vårt syn er det ikke ønskelig med så lange arbeidsuker som 60 timer selv om det skjer etter samtykke fra arbeidstaker. Det kan ikke sees bort fra at ansatte opplever betydelig grad av press for å akseptere slike arbeidsuker. **Arbeidstidens lengde for ansatte som bor på institusjonen.**

Arbeidstidsutvalget foreslo at det burde innføres en øvre grense for hvor lang ukentlig arbeidstid som kan avtales for ansatte som bor på institusjonen. De foreslo ikke noe øvre timeantall.

Heller ikke dette forslaget følges opp av departementet. YS beklager dette også. Det er etter vårt syn behov for å ha en øvre grense også for ansatte som bor i tilknytning til institusjonen.

Har sin bolig eller tilbys bolig?

YS vil bemerke at forskriftens § 2, annet ledd i dag har formuleringen:

“Arbeidstakere som har sin bolig på eller i tilknytning til institusjonen”

I den nye § 1, 3 ledd er formuleringen:

“må institusjonene tilby en egen bolig på eller i tilknytning til institusjonen”.

De to formuleringene har ikke nødvendigvis samme betydning. Vi oppfatter at særregelen om mer enn 60 timers arbeidsuke skal gjelde for ansatte som faktisk bor på eller ved institusjonen.

Formuleringen i den nye § 1, 3 ledd kan leses slik at dersom institusjonen tilbyr en bolig (en hybel?) til ansatte så kan man inngå avtale med hvem som helst av de ansatte uavhengig av hvor denne personen faktisk har sin bolig.

YS antar at det er meningen å videreføre og presisere de tidligere reglene og ber om at man benytter samme formulering i den nye § 1, 3 ledd som vi har i dagens § 2, annet ledd.

Tilbaketrekking av samtykke til utvidet ukentlig arbeidstid.

Arbeidstidsutvalget foreslo å endre forskriften slik at samtykke til utvidet ukentlig arbeidstid kunne trekkes tilbake også for ansatte som bor på institusjonen og som har samtykket i arbeidstid ut over 60 timer per uke.

Departementet har heller ikke fulgt opp dette forslaget. YS mener det er urimelig at man skal kunne bindes til en ukentlig arbeidstid på mer enn 60 timer per uke. Eneste mulighet for å komme seg ut av “avtalen” er å si opp stillingen eller flytte fra boligen. Det fremstår da ikke som at den ansatte kan velge å gi sitt samtykke. Det fremstår mer som at det vil være et vilkår for å få bolig ved institusjonen at man er villig til å arbeide ut over 60 timer per uke.

YS konstaterer at arbeidstidsutvalget i sin utredning på side 229 fastslår at *“...rammene for arbeidstid i medleverordningen bør strammes noe inn ut fra vernehensyn.”*

Utvalget foreslår flere konkrete innstramminger. Ingen av innstrammingerne følges opp, men man velger å likevel utvide anvendelsesområdet. YS kan ikke støtte forslaget til ny medleverforskrift.

Med vennlig hilsen

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Jorunn Berland

YS-leder